

19. dubna 2017

Předávání medailí MŠMT

**ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE ZAHÁJILA REALIZACI
PROJEKTU KOMPLEXNÍ SYSTÉM HODNOCENÍ**

MEZINÁRODNÍ SEMINÁŘ KE ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ |
REPORTY ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE PRO ŠKOLY I KRAJE |
OVĚŘOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Úvodní slovo ústředního školního inspektora

Vážené dámy, vážení pánové,

dostává se vám do rukou první vydání informačního bulletinu České školní inspekce v roce 2017.

Počátek kalendářního roku byl pro Českou školní inspekci velmi důležitým obdobím, neboť po poměrně dlouhém čase příprav všech nezbytných podkladů a po ukončení hodnotícího a schvalovacího procesu jsme od 1. února zahájili realizaci nového individuálního projektu systémového **Komplexní systém hodnocení**. Tento projekt navazuje jak na dřívější projekt NIQUES, který Česká školní inspekce realizovala v letech 2011–2015, tak na řadu dalších projektů realizovaných v uplynulém programovacím období v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Hlavním cílem projektu je vytvořit takové metody, postupy a nástroje, které dosud pro nastavení skutečně komplexního systému hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání chybějí. Jde zejména o problematiku hodnocení klíčových kompetencí, zjišťování socioekonomických aspektů vzdělávání a jejich zohledňování při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání

a také o další propojování externího hodnocení s vlastním hodnocením školy, včetně tvorby příkladů inspirační praxe v různých oblastech činnosti reálných českých škol. Naproti větší většina vytvářených nástrojů pak bude koncipována tak, aby mohly být využívány také autonomně přímo jednotlivými školami či školskými zařízeními v rámci jejich autoevaluačních aktivit, případně ostatními aktéry v počátečním vzdělávání. Jde tedy o další konkrétní příklady metodické podpory, kterou Česká školní inspekce v rámci počátečního vzdělávání poskytuje.

Dalším důležitým obdobím první poloviny roku 2017 je měsíc květen, ve kterém Česká školní inspekce provede **testování žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol**. Toto testování bude realizováno v souladu s koncepcí ověřování výsledků vzdělávání ze strany České školní inspekce po čtyřech letech od doby, kdy byli čeští žáci v uzlových bodech základního vzdělávání poprvé testováni prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Věříme, že i letošní testování přine-

se školám, žákům, jejich rodičům i státu velmi důležité informace o dosahovaných výsledcích ve vzdělávání, které budou dobře využitelné jak v rámci vzdělávání přímo ve školách, tak i v rámci řízení vzdělávacích politik, např. ve vztahu k revizím rámcových vzdělávacích programů.

Jsme v období přijímacích zkoušek na střední školy, žáky středních škol čekají závěrečné zkoušky a maturity, vstupujeme do závěrečné fáze školního roku. Všem, kterých se to jakýmkoli způsobem týká, tedy zejména žákům, učitelům a rodičům, přeji hodně úspěchů a dostatek energie a všem pak také příjemné jaro.

Setkání vedení služebních úřadů k otázkám státní služby

Ve čtvrtek **9. března 2017** se na ústředí České školní inspekce uskutečnilo další z pravidelných setkání představitelů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a České školní inspekce jako dvou služebních úřadů v rezortu školství k otázkám státní služby. Státní tajemník v MŠMT Jindřich Fryč

a ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal jako vedoucí služebního úřadu – České školní inspekce spolu s dalšími zástupci obou úřadů diskutovali zejména obsah novely služebního zákona, otázky hodnocení státních zaměstnanců či vydané služební předpisy jak na straně MŠMT, tak v rámci České

školní inspekce. Debata se týkala také aktuálního stavu obsazenosti služebních míst, realizace výběrových řízení, předpokládaných úprav systemizace a dalších záležitostí souvisejících s korektním výkonem služebních povinností v rámci rezortu školství, mládeže a tělovýchovy. ◀

| Česká školní inspekce pořádala mezinárodní seminář ke zjišťování výsledků vzdělávání

Ve dnech 29. a 30. března 2017 uspořádala Česká školní inspekce ve spolupráci se Stálou mezinárodní konferencí inspektorátů (SICI) mezinárodní odborný seminář zaměřený na problematiku zjišťování výsledků vzdělávání inspekčními institucemi. Do Prahy tak přijelo diskutovat na 70 pracovníků inspekčních orgánů, tvůrců vzdělávacích politik, výzkumníků i odborníků z praxe z celkem 21 zemí.

Mgr. Gabriela Francová

kancelář náměstka ústředního školního inspektora

Za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy seminář zahájil náměstek ministryně školství Stanislav Štech. Za Českou školní inspekci vystoupil ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal, který představil koncept zjišťování výsledků vzdělávání v kontextu dalších činností a aktivit úřadu. Na téma využití indikátorů pro zjišťování výsledků vzdělávání následně promluvil programový manažer výsledků vzdělávání z nizozemské inspekce Bruno Vreeburg. Hlavní francouzský školní inspektor Marc Foucalt pak pohovořil například o přidáné hodnotě gymnázií, ale i o úskalích zveřejňování žebříčků úspěšnosti škol francouzskými médii. Zkušenosti s hodnocením vzdělávacích výsledků ve Skotsku představily vedoucí školní inspektorka pro základní vzdělávání Sadie Cushley a vedoucí školní inspektorka pro střední vzdělávání Carol McDonald.

Druhý den semináře patřil sérii workshopů. Hosté z Belgie, Francie, Německa, Irska, Skotska, Kypru, Estonska, Litvy, Lucemburska, Malty, Nizozemska, Portugalska, Itálie, Srbska, Bulharska, Švédska, Albánie, Turecka, Ukrajiny, Slovenska i České republiky byli rozděleni do tří pracovních skupin, kde velmi živě debatovali nejenom o sběru, využití a zveřejňování dat týkajících se výsledků vzdělávání, ale také o dalších formách a metodách inspekční činnosti v jednotlivých státech a inspektorátech.

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Účastníci mezinárodního semináře.

Je přirozené, že inspekční práce se v jednotlivých zemích liší, ať už jde o samotný způsob výkonu inspekční činnosti nebo její zaměření a cíle vycházející z historického kontextu a specifik jednotlivých vzdělávacích systémů (od formalistické kontroly až po mentorskou úlohu školních inspektorů). Rozdílné jsou také šká-

ly a kritéria, na základě kterých jsou školy hodnoceny. Zatímco v některých státech mají školní inspektori k dispozici čtyř, šesti či sedmibodové stupnice, v jiných zemích jsou školy posuzovány pouze podle dvoustupňové škály. Shoda nepanuje ani v samotném zveřejňování inspekčních zjištění. Jsou země, kde

výsledky inspekce nedostávají ani hodnocené školy.

V řadě otázek však lze nalézt společná místa. Jak v závěrečné řeči shrnul ředitel Středočeského inspektorátu České školní inspekce a zároveň člen Výkonného výboru SICI Petr Drábek, který dvoudenní akci pro-

Zprava: ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a ředitel Středočeského inspektorátu České školní inspekce a člen Výkonného výboru SICI Petr Drábek.

Náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Stanislav Štech.

Hlavní školní inspektor Marc Foucalt z francouzské školní inspekce.

Vedoucí školní inspektorky Carol McDonald a Sadie Cushley ze skotské školní inspekce.

Zleva: Panayotis Kyrou z Kypru a Sara Romiti z Itálie.

Zleva: Joa Baum z Lucemburska, Herman Franssen z Nizozemska a Franck Livin z Belgie.

jde zejména o zlepšení pozice dětí, žáků a studentů i prostřednictvím inspekčních aktivit.

Stálá mezinárodní konference inspektorátů pořádá odborné mezinárodní semináře pro školní inspektory a relevantní aktéry ve vzdělávání zpravidla čtyřikrát ročně a jsou organizovány jednotlivými členskými institucemi s finančním přispěním SICI. Také Česká školní inspekce ve spolupráci se SICI v minulosti pořádala v České republice už několik mezinárodních workshopů a konferencí, naposledy pak v listopadu 2013 na téma *Inspection Outcome Data – Collection and Use*. ◀

Zástupci školní inspekce z Albánie Dena Fortuzy a Muça Bashkim.

| Co je SICI

Stálá mezinárodní konference inspektorátů (*Standing International Conference of Inspectorates - SICI*) je jedinou profesní organizací, která sdružuje inspektoráty evropských zemí. Mezi její hlavní úkoly patří výměna informací o vzdělávání a inspekčních systémech členských zemí, zabezpečování profesního růstu svých členů a realizace společných inspekčních a multilaterálních projektů. Ke konci března 2017 vzrostl počet národních a regionálních školních inspektorátů sdružených v SICI na 38.

Česká školní inspekce, která je jedním ze zakládajících členů, má svého zástupce i ve Výkonném výboru SICI, a podílí se tak na klíčových rozhodnutích a na směřování této instituce. V roce 2016 byl Valným shromážděním schválen Strategický plán SICI 2016–2020, který určuje její další směřování. V následujícím období je cílem SICI zejména navázat kontakty a rozšířit spolupráci s mezinárodními partnery (např. s OECD nebo Radou Evropy). ◀

Ellen Timminga z Nizozemska a Ruslan Gurak z Ukrajiny.

Inger Börjesson ze Švédska.

Aisling Kearney z irské školní inspekce.

Česká školní inspekce zahájila realizaci projektu Komplexní systém hodnocení

Česká školní inspekce jako národní autorita v oblasti hodnocení a kontroly podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku i kvality a efektivity vzdělávací soustavy jako celku využívá při své činnosti nejrůznější metody, postupy a nástroje.

Mgr. Tomáš Zatloukal
ústřední školní inspektor

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

V rámci projektu Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice (NIQES) realizovaného v letech 2011–2015 Česká školní inspekce řadu z těchto metod, postupů a nástrojů inovovala a vyvinula také některé zcela nové, které dosud k dispozici nebyly. Stále však existuje několik oblastí, pro něž adekvátní metodické a nástrojové portfolio k dispozici není, a existuje také několik oblastí, u kterých je třeba dosud vyvinuté metody, postupy a nástroje doplnit a rozvinout.

K 1. únoru 2017 tak Česká školní inspekce zahájila realizaci **individuálního projektu systémového Komplexní systém hodnocení**, který je spolufinancován z prostředků Evropské unie prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a ze státního rozpočtu České republiky. Projekt je realizován prostřednictvím vlastních **expertních týmů** zahrnujících také odborníky na nejrůznější problematiky ze škol a školských zařízení, akademického sektoru, neziskového sektoru i z dalších institucí mimo Českou školní inspekci.

Propojování externího a interního hodnocení

Výsledkem projektu bude další **propojení externího a interního hodnocení škol** (a vybraných školských zařízení) na všech úrovních, tedy na úrovni hodnocení vzdělávací soustavy České repub-

liky, kde je externí hodnocení vykonáváno prostřednictvím mezinárodních šetření (zejména PISA, PIRLS, TIMSS a TALIS, jejichž realizace v rámci České republiky je rovněž součástí projektu) a interní hodnocení v tomto kontextu provádí Česká školní inspekce, a na úrovni hodnocení školy, kde externí hodnocení zajišťují Česká školní inspekce a zřizovatel a interní hodnocení je prováděno autoevaluačními nástroji. Dopracovány budou také **metodiky k využití modelu kvalitní školy** a na něj navázaných kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a zpracovány budou **příklady inspirativní praxe** v konkrétních oblastech činnosti reálných českých škol.

Hodnocení klíčových kompetencí a zjišťování socioekonomických aspektů vzdělávání

Dále budou vytvořeny nové **metody, postupy a nástroje pro hodnocení klíčových kompetencí** (v projektu NIQES byly vyvinuty metody, postupy a nástroje pro hodnocení podmínek, rozvoje a dosažené úrovně ve vybraných gramotnostech) a **nástroje pro zjišťování a zohledňování socioekonomického a teritoriálního zá-
zemí** na úrovni žáka i školy s cílem monitorovat úroveň spravedlivosti ve vzdělávání a účinně bránit nerovnostem. Inovovány budou také nástroje pro ověřování výsledků

vzdělávání a pro zajištění korelace socioekonomických a teritoriálních vlivů s podmínkami, průběhem a výsledky vzdělávání.

Sekundární analýzy

Projekt počítá také s realizací důsledných **analýz dat a informací ze všech typů inspekční činnosti** (prezenční činnost, elektronická zjišťování, národní ověřování výsledků žáků, mezinárodní šetření apod.) i z **výstupů projektu** s cílem poskytovat **kvalitativní interpretace z různých úhlů pohledu**, na základě multioborového a interdisciplinárního přístupu, se záměrem maximálně propojovat zdroje, které České školní inspekci umožňují poskytovat komplexní pohled na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Zásadním přínosem tak budou **relevantní analytické zprávy** postavené na informacích a datech České školní inspekce (se zohledněním dalších disponibilních dat), které budou velmi dobře **využitelné na různých úrovních řízení počátečního vzdělávání**, pro tvůrce vzdělávacích politik nebo např. pro další **výzkum prováděný akademickými a vědeckými pracovišti**.

Vzdělávání pro práci s novými nástroji

Nové hodnotící postupy, metody a nástroje budou **systematicky implementovány** do přímé praxe jednotlivých článků systému vzdělá-

vání v České republice, provedeno bude také důsledné **proškolení** těch aktérů, kteří budou s novými metodami, postupy a nástroji v rámci systému pracovat. Vzdělávání bude realizováno jak formou prezenčních kurzů, tak distančně s využitím elektronické platformy InspIS E-LEARNING, kterou Česká školní inspekce vyvinula v rámci projektu NIQUES. Počítá se také s řadou regionálních informačních setkání s řediteli a pedagogy škol v jednotlivých krajích, na nichž budou vytvářené projektové výstupy představovány a diskutovány s cílem dosáhnout maximálního konsenzu s pohledem pedagogické praxe.

Využitelnost projektových výstupů

Výsledkem projektu bude **nastavení komplexního systému**, jehož prostřednictvím budou jednotlivé složky systému počátečního vzdělávání moci provádět **hodnocení jeho kvality a efektivity** na základě propracovaných metod, postupů a nástrojů synergicky propojených na národní i mezinárodní prostor

a reflektujících socioekonomické aspekty vzdělávání. Zároveň budou jednotlivé složky systému počátečního vzdělávání disponovat **propracovanými a multioborovými analýzami inspekčních dat o vzdělávání, které budou využitelné pro přijímání efektivních vzdělávacích politik**. Výsledkem bude rovněž **sdílení představy o kvalitě a efektivitě ve vzdělávání** napříč segmentem regionálního školství. **Výstupy projektu** (metodiky, soubory hodnotících nástrojů, testové úlohy, analytické zprávy, národní zprávy o výsledcích žáků, e-learningové kurzy, metodické příručky a publikace, mapa sociálně ekonomických podmínek škol apod.) budou **k dispozici nejen České školní inspekci, ale také dalším aktérům počátečního vzdělávání**, zejména Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a jeho rezortním organizacím, školám a školským zařízením, pedagogům či zřizovatelům. S použitím těchto výstupů budou moci všichni relevantní aktéři počátečního vzdělávání provádět hodnocení jeho kva-

lity a efektivity inovovaným a komplexnějším způsobem, s použitím sdílených metod, postupů a nástrojů, čímž bude podpořeno **sjednocení pohledu na kvalitu ve vzdělávání**.

Závěr

Projekt je plně v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, s obsahem a pojetím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015–2020, Strategií celoživotního učení ČR i s doporučeními mezinárodních organizací. Projekt reflektuje také dlouhodobá doporučení a stanoviska akademického sektoru.

Podrobnější informace o obsahu jednotlivých klíčových aktivit, průběhu realizace i jednotlivých projektových výstupech budou průběžně prezentovány na webových stránkách České školní inspekce i v rámci různých odborných periodik. ◀

Česká školní inspekce představila zkušenosti z šetření PISA na jednání výboru CULT Evropského parlamentu

Ve středu 22. března 2017 se náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys a vedoucí oddělení mezinárodních šetření Josef Basl zúčastnili jednání Výboru pro kulturu a vzdělávání Evropského parlamentu, na kterém představili zkušenosti České školní inspekce s realizací mezinárodních šetření výsledků vzdělávání (zejména PISA). Na semináři, který se uskutečnil pod patronátem europoslankyně Michely Šojdrové, dále vystoupili také bývalý ministr školství Portugalska José David Gomes Justino, poslankyně Severního Vestfálska Petra Vogt nebo vedoucí divize pro předškolní vzdělávání OECD Yuri Belfali. ◀

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys (druhý zprava) a vedoucí oddělení mezinárodních šetření Josef Basl (první zprava) během slyšení v Evropském parlamentu v Bruselu.

| Česká školní inspekce nabízí školám report s výsledky kritériálního hodnocení

Česká školní inspekce v rámci metodické podpory škol a školských zařízení nově poskytuje mateřským, základním a středním školám také detailnější přehlednou informaci o výsledcích jejich hodnocení. Ředitelé škol se s těmito informacemi mohou seznámit prostřednictvím tiskové sestavy – reportu s názvem Kritériální hodnocení školy, který bude zpřístupněn v systému InspIS DATA.

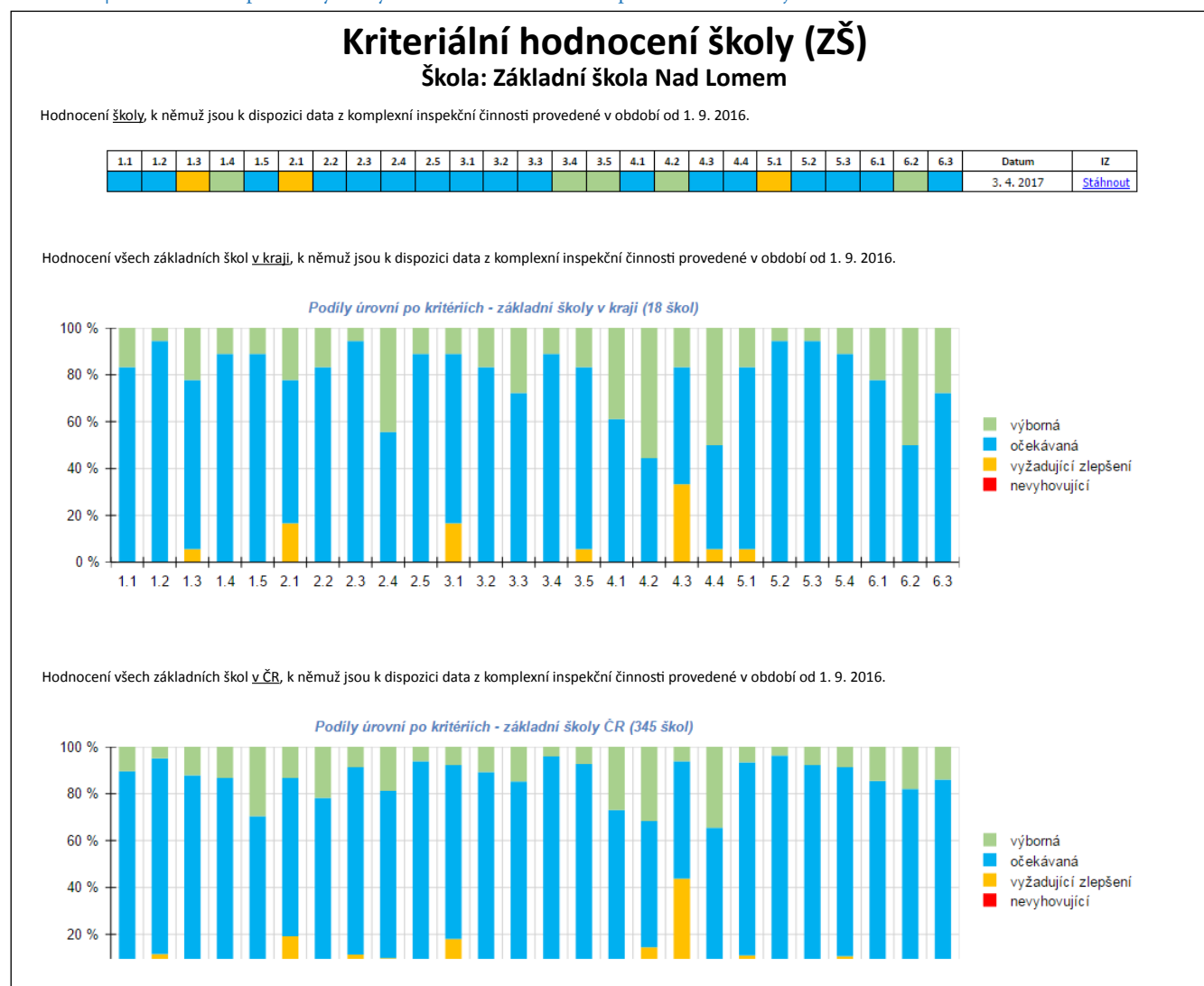
Mgr. Tomáš Pavlas
oddělení metodik a analýz

Základem reportu je hodnocení školy podle kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, která vychází z modelu tzv. kvalitní školy. V každém kritériu je úroveň školy nebo školského za-

řízení hodnocena na čtyřstupňové škále: výborná úroveň, očekávaná úroveň, úroveň vyžadující zlepšení a nevyhovující úroveň. Kritéria jsou stanovena tak, aby pokrývala všechny důležité činnosti školy. Ve-

dení škol si znění jednotlivých kritérií i jejich popis může připomenout na webových stránkách České školní inspekce, kde jsou uvedeny modifikace pro jednotlivé druhy a typy škol a školských zařízení.

Obrázek 1 | Ukázka části reportu s výsledky kritériálního hodnocení - porovnání ZŠ v kraji a v ČR

Elektronická publikace s kritérii je k dispozici [- zde -](#).

Způsob prezentace

V rámci tiskové sestavy – reportu je hodnocení školy přehledně zobrazeno pomocí barevného vyjádření. Pro výbornou úroveň je použita zelená barva, pro očekávanou úroveň modrá, pro úroveň vyžadující zlepšení oranžová a pro nevyhovující úroveň červená barva. Hodnocení podle kritérií škola v systému InspIS DATA nalezne v případě, pokud v ní byla v období od 1. září 2016 provedena komplexní inspekční činnost.

S informacemi je třeba pracovat

Hodnocení v konkrétním kritériu je v rámci inspekční činnosti vždy výsledkem vyhodnocení řady poznatků získaných během komplexní inspekční činnosti přímo ve škole. Tyto poznatky zohledňují konkrétní podmínky školy, vztah hodnoceného kritéria ke kvalitě výuky a k naplňování cílů vzdělávání obsažených ve školním i příslušném rámcovém vzdělávacím programu. Proto je důležité při vlastním vyhodnocování údajů z reportu nahlížet na jednotlivá kritéria v jejich vzájemné vazbě a ve vztahu k naplňování rámcového a školního vzdělávacího programu.

Jeden z autoevaluačních nástrojů

Dostupný report může být jednou z důležitých podpor pro vlastní hodnocení školy. Pozornost si zaslouží především kritéria, ve kterých škola zaostává za očekávanou úrovní (úroveň vyžadující zlepšení, nevyhovující úroveň). Hodnocení je podrobněji vysvětleno v textu inspekční zprávy, kterou mají školy k dispozici, případně si ji mohou elektronicky stáhnout díky odkazu přímo v reportu. Cílem hodnocení mimo jiné je, aby školy postupně soustředily pozornost na zlepšení právě v takto hodnocených kritériích. Jako inspirace pro zlepšení stavu může

posloužit například podrobný popis kritéria. Na dalších metodických pomůckách směřujících k maximální využitelnosti modelu tzv. kvalitní školy a na něj navázaných hodnotících kritérií v činnostech škol a školských zařízení Česká školní inspekce průběžně pracuje, aktuálně zejména v rámci realizace individuálního projektu systémového Komplexní systém hodnocení.

Srovnání s kraji a ČR

Hodnocení školy je v reportu doplněno strukturou hodnocení jednotlivých kritérií ve všech školách daného typu v kraji a v celé republice. V obou případech jde rovněž o školy, ve kterých byla pro 1. září 2016 provedena komplexní inspekční činnost. Informace o hodnocení škol v kraji a v celé České republice umožňuje vedení školy porovnat hodnocení z inspekční činnosti s hodnocením ostatních škol.

Další reporty

Kromě reportu s podrobnými výsledky kritériálního hodnocení poskytuje Česká školní inspekce mateřským, základním a středním

školám také další tiskové sestavy – **reporty** zaměřené na **výsledky testování žáků**, která Česká školní inspekce každoročně provádí, na **materiální podmínky dané školy** a zaznamenaná **porušení právních předpisů**, to vše ve srovnání s ostatními školami v rámci daného kraje i celé ČR. Také tyto reporty s patřičnými instrukcemi a informacemi pro jejich využití a práci s nimi budou ředitelům škol k dispozici v systému InspIS DATA.

Využití také pro kraje

Podobné reporty, jako mají k dispozici ředitelé škol, mohou využívat také krajské úřady, resp. kraje jako samosprávné orgány (podrobné informace na úroveň školy se zobrazují pouze u těch subjektů, které kraj zřizuje, v ostatních případech jde o souhrnné a agregované informace). Školy i kraje budou o **dostupnosti těchto reportů informovány adresným elektronickým sdělením, přičemž jejich spuštění se předpokládá začátkem měsíce května**. Na dalších typech reportů bude Česká školní inspekce i nadále pracovat. ◀

Ústřední školní inspektor na jednání Řídící rady CERI (OECD)

Ve dnech **4. a 5. dubna 2017** se v Paříži konalo pravidelné jednání Řídící rady Centra pro výzkum a inovace ve vzdělávání (*Centre for Educational Research and Innovation, CERI*). Řídící rada CERI je složena ze zástupců členských zemí OECD, kteří se vyjadřují k připravovaným a probíhajícím projektům a iniciativám CERI z pohledu svých zkušeností z pedagogického a sociologického výzkumu a potřeb svých zemí. Za Českou republiku se v pořadí 96. jednání zúčastnil ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Členům Řídící rady byly poskytnuty informace k probíhajícím projektům, přednesena byla také zpráva

o aktivitách a plánech OECD zaměřených na učitelskou profesi a výuku. Následně ústřední školní inspektor jednal o zapojení ČR ve vzdělávacích projektech OECD se stálým představitelem ČR při této instituci Petrem Gandalovičem. ◀

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal se stálým představitelem ČR při OECD Petrem Gandalovičem.

| Ověřování výsledků vzdělávání Českou školní inspekcí

Součástí základních zákonných povinností České školní inspekce je také zjišťování a analyzování informací o vzdělávání stejně jako sledování a hodnocení výsledků vzdělávání v kontextu jeho podmínek i průběhu. To v praxi znamená především sledování a hodnocení naplňování cílů a výstupů stanovených v příslušných rámcových vzdělávacích programech.

Mgr. Petr Suchomel, Dr.
vedoucí oddělení metodik a analýz

V rámci jednotlivých hospitovaných vyučovacích hodin během inspekční činnosti ve školách je možné činit dílčí soudy o tom, zda úroveň dětí, žáků a studentů odpovídá úrovni přiměřené příslušnému ročníku. Formulace souhrnných závěrů o míře naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích programů však vyžaduje použití objektivizovanějších nástrojů.

Ověřování výsledků vzdělávání

Ověřovací testy, které Česká školní inspekce pro svoji potřebu vytváří, jsou tvořeny úlohami s přímou vazbou na výstupy rámcových vzdělávacích programů. Výstupy, jejichž naplnění je možné či vhodné ověřovat formou testu, tvoří v jednotlivých vzdělávacích oblastech či oborech různě velkou část celkových vzdělávacích cílů. S ohledem na omezenou délku testu je navíc ze všech testovatelných výstupů možné do konkrétního testu zařadit pouze některé. Plyne z toho, že výsledek jakkoli kvalitního testu poskytuje obraz jen o úzké podmnožině cílů vzdělávání. S tím vědomím je třeba vnímat roli výsledků získaných prostřednictvím testů jako signální a orientační. Výborný výsledek v testu napovídá pravděpodobně výbornou úroveň dovedností žáků, ale prokazatelně ji lze konstatovat pouze za ty výstupy vzdělávacího programu, k nimž se vázaly úlohy v onom konkrétním testu. Jakékoli zevše-

becnění vnáší do hodnocení značnou nepřesnost. Proto i doporučení pro práci s výsledky ověřování (testování) zdůrazňuje to, aby výsledky byly především podkladem pro diskusi České školní inspekce s vedením školy ohledně toho, jak s ověřováním výsledků vzdělávání škola sama soustavně pracuje, zda identifikuje možné příčiny horších výsledků, případně jakým způsobem využívá ve výuce žáky s výbornými výsledky.

Koncepte ověřování výsledků vzdělávání

Na základě zkušeností získaných z celoplošně realizovaných testování v letech 2012 a 2013 formulovala Česká školní inspekce koncepci dalšího postupu v oblasti testových ověřování výsledků žáků. Tato koncepce, odsouhlasená ze strany MŠMT, počítá s tím, že **ve čtyřletém cyklu budou v uzlových bodech vzdělávací dráhy (5. a 9. ročník ZŠ) na rozsáhlejší vzorku škol ověřovány výsledky dosažené v základních předmětech (český jazyk, matematika, cizí jazyk)** a současně bude získáván vzhled do ostatních vzdělávacích oblastí podle rámcových vzdělávacích programů. **V mezidobí čtyřletého cyklu pak bude v různých ročnících na menších výběrových vzorcích škol ověřována aktuální míra naplňování očekávaných výstupů v různých vzdělávacích oborech i gramotnostech** (ob rok se střída-

jí trojice matematická, čtenářská a sociální gramotnost a jazyková, informační a přírodovědná gramotnost). Vedle toho **každým rokem** bude zařazen podle potřeby **tematický test** související s některým ze specifických úkolů České školní inspekce realizovaných dle plánu hlavních úkolů pro daný školní rok. Uvedená kombinace testů poskytne jak dostatek indikativních informací o úrovni výsledků žáků jednotlivých škol pro účely inspekční činnosti, tak potřebné podklady pro hodnocení „výkonnosti“ vzdělávací soustavy jako celku, a v neposlední řadě i pro rozvalu nad přiměřeností nastavení očekávaných výstupů rámcových vzdělávacích programů s ohledem na to, jak těchto výstupů žáci dosahují. Výsledky, závěry a doporučení ze všech doposud proběhlých ověřování realizovaných v souladu s touto koncepcí byly zveřejněny formou tematických či závěrečných zpráv a jsou k dispozici na webových stránkách České školní inspekce.

Ověřování v květnu 2017

V květnu 2017 bude provedeno kombinované výběrové ověřování výsledků žáků na úrovni **5. a 9. ročníků ZŠ**. V každé z celkem 3 697 zahrnutých základních škol a víceletých gymnázií budou žáci řešit trojici testů buď pro žáky 5. ročníku ZŠ, nebo pro žáky 9. ročníku ZŠ. Každé škole byly určeny dva testy z trojice základních předmětů (Český jazyk,

Matematika, Cizí jazyk) a jeden ze tří doplňkových testů pro žáky 5. ročníku (Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Kombinované výchovy), nebo jeden z 12 doplňkových testů pro žáky 9. ročníku (Přírodopis, Fyzika, Chemie, Dějepis, Zeměpis, Výchova k občanství, Hudební a výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Ochrana v rizikových situacích, Přírodovědná gramotnost, Informační gramotnost). **Testování ve školách proběhne od 9. do 26. května 2017.** Nepůjde o celoplošné testování – testovány nebudou všechny základní školy (pouze školy s 5. a/nebo 9. ročníkem), ani všichni žáci 5. či 9. ročníku (školy s 5. i s 9. ročníkem budou testovat pouze jeden z nich), žádný test (předmět) není společný všem školám, školy, které mají více než tři třídy v testovaném ročníku, mohou testování provést jen ve třech třídách (jakkoli mohou dle vlastního uvážení provést testování

ve všech třídách ročníku). Velikosti vzorků pro jednotlivé testy byly stanoveny tak, aby statistická relevance výsledků byla vzhledem k zamýšleným formám zpracování a interpretace výsledků dostatečná. Administrace testování na straně škol byla výrazně zjednodušena úpravami modulu certifikovaného testování inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Testy doplní krátké dotazníky pro žáky a pro učitele, jejichž odpovědi pomohou zasadit výsledky testování do širšího kontextu testovaných předmětů či oblastí. Závěrečná zpráva postihující výsledky celého kombinovaného výběrového zjišťování bude zveřejněna na webových stránkách našeho úřadu.

Výhled na školní rok 2017/2018

V souladu se zmíněnou dlouhodobou koncepcí realizace výběrových ověřování výsledků vzdělávání proběhne v prvním pololetí školního

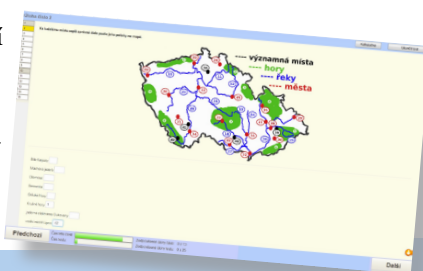
roku 2017/2018 **výběrové zjišťování** zaměřené na **dosaženou úroveň žáků v matematické, čtenářské a sociální gramotnosti**. Podzimní termín více vyhovuje školám (souběh s menším počtem dalších činností realizovaných ve školách než v případě jarního termínu) a umožní pracovat s výsledky testování v rámci inspekční činnosti již v daném školním roce. Školy, jichž se bude testování týkat, o tom budou informovány již v průběhu měsíce června 2017. Výsledky testů budou podle poznatků z prezenční inspekční činnosti a informací z inspekčních elektronických zjišťování stěžejními podklady pro komplexní kvalitativní informace o podmínkách, průběhu a výsledcích rozvoje uvedených tří gramotností. Testy gramotností doplní ještě tematický test vytvořený ve vztahu k některému specifickému úkolu schválenému v rámci plánu hlavních úkolů ministry školství. ◀

Testovací aplikace InspIS SETmobile pro tablety a chytré telefony

<https://set.csicr.cz>

K využití ze strany škol i veřejnosti (např. pro domácí přípravu žáků) nabízí Česká školní inspekce také variantu inspekčního systému elektronického testování určenou pro realizaci testování prostřednictvím mobilních zařízení – **InspIS SETmobile**.

Tato aplikace byla vytvořena pro všechny tři nejrozšířenější platformy – Android, iOS a Windows a její součástí je také databanka úloh s mnoha tisíci testovými otázkami, které jdou napříč různými předměty nebo vzdělávacími oblastmi a napříč ročníky. Testy byly sestaveny renomovanými odborníky a pokrývají různá témata základního a středního vzdělávání.

Mobilní testovací aplikace je ke stažení zcela zdarma po zadání názvu **inspis** v příslušných knihovnách aplikací:

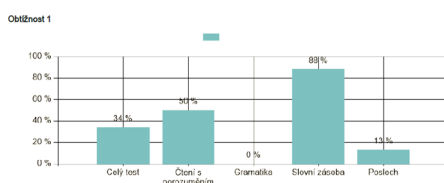
Pro snadné ovládnutí aplikace je k dispozici přehledná a intuitivní nápověda, na webových stránkách České školní inspekce pak také uživatelská příručka (**-zde-**) nebo videomanuály (**-zde-**).

Po ukončení každého testu dostanou uživatelé podrobné vyhodnocení, díky kterému se dozví, v čem jsou slabší, co jim jde a kde mají rezervy.

Výsledky jsou navíc k dispozici nejen za test jako celek, ale také za všechny jeho části.

Test z celoplošné zkoušky III.
Domácí testování
Anglický jazyk, 5. ročník ZŠ

Test z celoplošné zkoušky III.
Domácí testování
Anglický jazyk, 5. ročník ZŠ

Tabulka celkových výsledků

Test	Ověřování	Počet otázek	Úspěšnost
Výhodnocení testů	Ověřování 1		
Celý test	Ověřování 1	41	34%
Čtení s porozuměním	Ověřování 1	10	34%
Gramatika	Ověřování 1	8	0%
Slovní zásoba	Ověřování 1	8	88%
Poslech	Ověřování 1	15	13%

STALO SE

Česká školní inspekce představila výroční zprávu za školní rok 2015/2016 vedoucím pracovníkům rezortu školství

Ve čtvrtek 12. ledna 2017 představili ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys hlavní zjištění, závěry a doporučení z tematických zpráv a Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2015/2016 vedoucím pracovní-

kům jednotlivých sekcí a odborů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a jím řízených organizací, jako jsou Národní ústav pro vzdělávání nebo Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Cílem tohoto setkání, kterého se za rezort školství zúčastnily více než tři desítky odborníků, bylo diskutovat s odpo-

vědnými pracovníky o stavu kvality a efektivity počátečního vzdělávání, rozebrat klíčová zjištění týkající se jednotlivých stupňů počátečního vzdělávání, společně uvažovat nad možnými příčinami, souvislostmi i opatřeními a podrobněji promluvit o možných řešeních jednotlivých problematických otázek. ◀

Vedení České školní inspekce diskutovalo s celostátními partnery

Ve čtvrtek 19. ledna 2017 se ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys sešli se zástupci partnerů České školní inspekce na celostátní úrovni. Toto setkání završilo sérii regionálních informačních konferencí, které byly na podzim roku 2016 uspořádány Českou školní inspekcí postupně ve všech krajích ČR.

Setkání se zúčastnili např. náměstek ministra vnitra pro státní službu Josef Postránecký, poslankyně Parlamentu ČR Nina Nováková, státní tajemník v MŠMT Jindřich Fryč, náměstkyně ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Zuzana Matušková, náměstek generálního inspektora Státního úřadu inspekce práce Jiří Macíček, zástupce náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu David Beňák, zástupci Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR Eleonóra Tilcerová a Jaromír Šiman, vedoucí referátu církevního školství Arcibiskupství pražského Filip Dostál, vedoucí Centra pro školy Arcibiskupství olomouckého Zdislava Vyvozilová, zástupci Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy David Greger, Martin Chvál a Václav Trojan, proděkan Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Miroslav Procházka, proděkan Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni Josef Kepka, náměstci hejtmana Moravskoslezského a Ústeckého kraje Stanislav

V první řadě zleva: náměstkyně ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Zuzana Matušková, státní tajemník v MŠMT Jindřich Fryč a náměstek ministra vnitra pro státní službu Josef Postránecký.

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

STALO SE

Folwarczny a Petr Šmíd, zástupce vedoucího katedry psychologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Václav Mertin, ředitelka Národního institutu pro další vzdělávání Helena Plitzová, předsedkyně Školské komise Předsednictva Svazu měst a obcí ČR Marcela Štiková, místopředsedkyně Českomoravského odborového svazu pracovníků školství Markéta Seidlová, zástupkyně ředitele Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze Lucie Smékalová, odborný konzultant EDUin Tomáš Feřtek, zástupce projektu Pomáháme školám k úspěchu Vladimír Srb, čestná členka SKAV Jana Hrubá nebo koordinátor programu Vzdělávání dětí a mladých lidí nadace Open society fund Štěpán Vidím Drahokoupil.

V rámci více než tříhodinového programu bylo diskutováno např. koncepční nastavení České školní inspekce, její priority a struktura činností, model kvalitní školy a na něj navázaná kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, metody, postupy a nástroje pro hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání a jejich sdílení, sjednocování pohledu na kvalitu ve vzdělávání, propojování externího hodnocení s vlastním hodnocením školy, metodická podpora škol a školských zařízení nebo vývoj nových metod a nástrojů pro nastavení komplexního systému hodnocení. Představeny byly hlavní závěry z hodnocení kvality počátečního vzdělávání ve školním roce 2015/2016, včetně doporučení pro systém, zřizovatele

Zprava: ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

Zástupkyně SKAV Jana Hrubá.

Ředitel Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze David Greger.

i jednotlivé školy a školská zařízení. Zhodnocena byla rovněž dosavadní spolupráce s vybranými celostátními partnery České školní inspekce. V rámci diskuze pak byla komentována nejrozličnější témata počátečního vzdělávání, jako je kariérní systém, společné vzdělávání, pregraduální příprava pedagogů, podpora pedagogů, hodnocení klíčových kompetencí, administrativní zátěž ve školách apod.

Přítomní hosté velmi pozitivně ocenili šíři, relevantnost a erudovanost zjištění a doporučení, která ve vztahu ke kvalitě a efektivitě počátečního vzdělávání Česká školní inspekce pravidelně nabízí, ocenili nastavení a způsob práce České školní inspekce jako národní autority pro hodnocení a kontrolu kvality a efektivit počátečního vzdělávání a vyjádřili České školní inspekci pro její další činnosti výraznou podporu. ◀

Náměstek ústředního školního inspektora na jednání Akreditační komise pro VOŠ

Ve středu 1. února 2017 se náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys spolu s vedoucím oddělení metodik a analýz Petrem Suchomelem zúčastnili jednání Akreditační komise pro vyšší odborné

vzdělávání. Na něm členům komise představili model tzv. kvalitní školy a na něj navázaná kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, která jsou zpracována také v modifikaci pro hodnocení vyšších

odborných škol. Hodnocení tohoto segmentu vzdělávání je novou kompetencí České školní inspekce, o jejímž naplňování, směřování a pojetí byla se členy akreditační komise vedena diskuze. ◀

STALO SE

Vedení České školní inspekce debatovalo se školskými experty z řad zřizovatelů

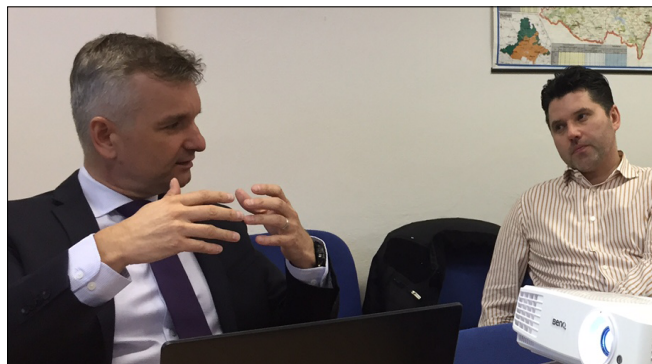
V pátek 3. února 2017 navštívil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys jednání Pracovní skupiny pro školství, sport a kulturu Sdružení místních samospráv ČR, kterého se zúčastnil také předseda tohoto sdružení, europoslanec Stanislav Polčák. Na tomto jednání byla školským expertům zastupujícím zřizovatele škol připomenuta současná koncepce a priority České školní inspekce v rámci hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání a model tzv. kvalitní školy včetně hodnotících kritérií. Diskuze se pak týkala také zkušeností České školní inspekce ze spolupráce se zřizovateli škol a dalších možností jejího prohlubování. ◀

Ve čtvrtek 23. února se pak ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys zúčastnili jednání Školské komise Předsednictva Svazu měst a obcí

ČR, na kterém představili hlavní zjištění, závěry a doporučení z tematických zpráv a Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2015/2016. Debata se pak týkala jak konkrétních informací o kvalitě

a efektivity počátečního vzdělávání, tak různých forem spolupráce se zřizovateli škol, které Česká školní inspekce považuje za velmi důležitou součást vzdělávacího systému. ◀

STALO SE

| Představitelé školských asociací diskutovali s vedením České školní inspekce

Ve čtvrtek **9. února 2017** se ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys setkali s vedoucími představiteli odborných školských asociací. Jednání se zúčastnili zástupci Unie školských asociací ČR - CZESHA, Asociace ředitelů základních škol ČR, Asociace pedagogů základního školství ČR, Asociace ředitelů gymnázií ČR, Asociace středních průmyslových škol ČR, Asociace středních pedagogických škol ČR, Asociace aktivních škol, Asociace základních uměleckých škol ČR, Asociace hotelových škol, Sdružení učňovských zařízení ČR, Asociace vyšších odborných škol, Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden, Asociace pracovníků Speciálně pedagogických center, Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska nebo Asociace domovů mládeže a internátů ČR.

Při více než dvouhodinovém setkání byly účastníkům připomenuty priority České školní inspekce ve školním roce 2016/2017 a představeny závěry, hlavní zjištění a doporučení obsažené v tematických zprávách a ve Výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2015/2016. Následná diskuze se, kromě témat navazujících na prezentované kvalitativní informace o stavu vzdělávací soustavy, týkala řady dalších aktuálních problematik počátečního vzdělávání, jako jsou kariérní řád, společné vzdělávání, práce specialistů ve školství, podpora nadaných a talentovaných, výsledky žáků základních a středních škol, tzv. jednotné přijímací zkoušky, povinná maturita z matematiky, předčasné odchody ze vzdělávání, postavení a role učitele, metodická podpora pe-

Zleva: ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

Zástupci a zástupkyně odborných školských asociací na jednání s vedením České školní inspekce.

dagogických činností, definice vzdělávacích cílů, obsahové úpravy RVP s ohledem na předimenzovanost kuri-

kula apod. Názory představitelů školských asociací i České školní inspekce se v těchto tématech shodovaly. ◀

STALO SE

| Výroční zprávu České školní inspekce za školní rok 2015/2016 projednali poslanci i senátoři

Stalo se tak na jednání Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, kde hlavní zjištění, závěry a doporučení obsažené ve výroční zprávě představil dne **8. února 2017** ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal, a na jednání Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu ČR, kde se dne **15. února 2017** prezentace ujal náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

V obou výborech byla k předneseným informacím vedena široká diskuse, která se následně dotkla také

řady dalších aktuálních témat vzdělávání, jako jsou např. kariérní systém, nezbytnost pravidelného hodnocení výsledků vzdělávání na ZŠ i SŠ, otázka jednotných přijímacích zkoušek a jejich nastavení, povinná maturita z matematiky, předčasné odchody ze vzdělávání, reforma financování regionálního školství, naplňování Strategie 2020 nebo kvalita pregraduální přípravy budoucích pedagogů na fakultách připravujících učitele.

V obou školských výborech byly zjištění, závěry a doporučení obsažené ve Výroční zprávě České škol-

ní inspekce za školní rok 2015/2016 pozitivně přijaty, zpráva byla hodnocena jako velmi dobře zpracovaný a kvalitativně velmi silný dokument poskytující relevantní, objektivní a komplexní informace o stavu počátečního vzdělávání v daném školním roce a podrobně popisující pozitiva, problémy, rizika i příležitosti počátečního vzdělávání v ČR. Poslanci i senátoři zároveň shodně konstatovali, že zjištění, závěry a doporučení České školní inspekce je třeba vnímat velmi vážně a důsledně s nimi na všech úrovních dále pracovat. ◀

Předseda poslaneckého školského výboru Jiří Zlatuška.

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal na zasedání školského výboru sněmovny.

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na únorovém jednání senátního školského výboru.

Zleva: místopředsedové senátního školského výboru Zdeněk Berka a Jiří Růžička.

MEZINÁRODNÍ ŠETŘENÍ VÝSLEDKŮ ŽÁKŮ

Česká školní inspekce realizuje pilotní šetření PISA 2018, TALIS 2018 a předpilotní šetření TIMSS 2019

Česká republika se do mezinárodních šetření zapojuje již od roku 1995 a aktuálně se účastní nových cyklů tří mezinárodních šetření (PISA 2018, TALIS 2018, TIMSS 2019). V rámci každého cyklu předchází hlavnímu sběru dat tzv. pilotní sběr a v některých případech hlavnímu sběru předchází předpilotní a pilotní fáze.

PhDr. Josef Basl, Ph.D.
vedoucí oddělení mezinárodních šetření

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pilotní a předpilotní šetření jsou prováděna na menším vzorku škol a jejich cílem je ověřit zejména nově vytvořené úlohy a jednotlivé procesy přípravy, logistiky, vlastního sběru dat či vyhodnocování testů. Získané zkušenosti se pak na národní i mezinárodní úrovni využijí v rámci hlavních sběrů dat, které budou realizovány v roce 2018 (PISA, TALIS) a v roce 2019 (TIMSS).

Šetření **PISA** je prováděno od roku 2000 ve tříletých cyklech a sleduje patnáctileté žáky. Je zaměřeno na tři funkční gramotnosti (přírodovědná, matematická, čtenářská) a v každém cyklu je jedné z nich věnována hlavní pozornost. V cyklu PISA 2018 je hlavní testovanou oblastí čtenářská gramotnost.

Základem projektu PISA je šetření ve všech členských zemích Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Spolu s nimi se do PISA zapojují i další země nebo ekonomické regiony (cyklu PISA 2018 se jich účastní přes 80). V České republice je do pilotního šetření zapojeno 47 škol a necelé 2 000 žáků. Žáci test vyplňují v elektronické podobě.

Šetření **TIMSS** se účastní žáci na úrovni 4. a 8. ročníků základní školy. Projekt TIMSS organizuje Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA). Do cyklu TIMSS

2019 bude zapojeno více než 50 zemí a ekonomik. V České republice se testování v rámci TIMSS od cyklu 2011 týká pouze žáků 4. ročníku základní školy. Do předpilotního šetření TIMSS 2019 je v České republice zapojeno 23 škol a necelých 1 000 žáků. Projekt TIMSS v cyklu 2019 postupně přechází od papírového testování na elektronickou podobu. Hlavním cílem letošního předpilotního šetření je proto porovnání různých aspektů obou designů testování.

Mezinárodní šetření o vyučování a učení **TALIS** je stejně jako PISA projektem OECD. V únoru 2017

byl proveden pilotní sběr dat cyklu TALIS 2018. Do něj je zapojeno celkem 45 států a ekonomik. V České republice bylo do pilotáže zapojeno 60 ředitelů a necelých 900 učitelů. Po zpracování a vyhodnocení pilotního sběru dat budou zahájeny práce na přípravě hlavního sběru dat, který se uskuteční na jaře 2018.

Národní zprávy z minulých cyklů mezinárodních šetření (PISA, TIMSS, TALIS, PIRLS, ICILS), publikace s uvolněnými testovými úlohami a další výstupy k mezinárodním šetřením Česká školní inspekce zveřejňuje na svých webových stránkách. ◀

Obrázek 1 | Ukázka zadání testové úlohy – **přírodověda** (TIMSS, 4. ročník základní školy)

Dravec je v potravním řetězci takový živočich, který se živí jinými živočichy. **Kořist** je živočich, který je potravou dravce. Které tvrzení o dravcích a kořisti je pravdivé a které nepravdivé?

	Pravdivé	Nepravdivé
Živočich s ostrými zuby bude asi dravec.	☐	☐
Dravci jsou vždy větší než jejich kořist.	☐	☐
Velký živočich nemůže být kořistí.	☐	☐
Některé živočichy mohou být zároveň dravcem i kořistí.	☐	☐

Obrázek 2 | Ukázka zadání testové úlohy – **matematika** (TIMSS, 4. ročník základní školy)

Obvod pětiúhelníku je 30 cm. Tři z jeho stran jsou každá 4 cm dlouhá. Další dvě strany *a*, *b* jsou stejně dlouhé. Jak dlouhá je strana *a*?

6 cm 9 cm 12 cm 18 cm

MEZINÁRODNÍCH ŠETŘENÍ VÝSLEDKŮ ŽÁKŮ

Obrázek 3 | Ukázka zadání testové úlohy – přírodovědná gramotnost (PISA 2015, patnáctiletí žáci)

PISA 2015
Pouštní lednička

Otázka 1/4

Byl jsi požádán, abys zjistil, jaká je nejlepší konstrukce pouštní ledničky, aby celé rodině uchovala potraviny v chladu. Bakterie se přestávají množit při 4°C a jídlo tak zůstane nejdéle čerstvé. Použij simulátor na pravé straně abys zjistil nejvyšší hmotnost jídla, kterou lze mít při 4°C s použitím různé tloušťky a vlhkosti vrstvy písku.

Simulaci můžeš spustit kolikrát potřebuješ a můžeš libovolně měnit nastavení.

Nejvyšší možná hmotnost potravin uchovávaných při 4°C je kg.

Tloušťka vrstvy písku (cm)	Hmotnost potravin (kg)	Vlhkost písku (vlhký/suchý)	Teplota (°C)

Proměnné hodnoty

Teplota Vzduchu
38°C

Vlhkost
20 %

Tloušťka vrstvy písku (cm):
1
6

Hmotnost potravin (kg):
0
20

Vlhkost písku:
Vlhký
Suchý

Uložit data
Vymazat data

Proč se Česká republika nezapojí do testování globálních kompetencí v rámci PISA

V uplynulých týdnech byla v různých médiích prezentována informace o tom, že se Česká republika nezapojí do testování mediální gramotnosti a rozpoznávání tzv. fake news, které mají být součástí volitelného modulu šetření PISA 2018 zaměřeného na globální kompetence.

PhDr. Ondřej Andrys, MAE
náměstek ústředního školního inspektora

Přestože byl tento argument médií opakovaně bez dalšího použit, nebylo rozhodnutí o neúčasti ČR motivováno primárně finančními důvody. Původně měla být problematika globálních kompetencí (vedle čtenářské, přírodovědné a matematické gramotnosti) v cyklu PISA 2018 čtvrtou testovanou oblastí v rámci základního modulu, což by bylo velmi komfortní a zapojeny by tak byly všechny země, které se PISA 2018 budou účastnit. Příprava testování globálních kompetencí byla ovšem velmi zpožděna, koncepční rámec ani tes-

tové úlohy nebyly připraveny kvalitně a tak, aby se v různých zemích a kulturách porovnávalo porovnatelné. Po několika měsících dalšího zpoždění přípravy a bezesporu s ohledem na velký počet zemí, které se odmítly této oblasti z důvodu její nepřipravenosti účastnit, OECD na podzim 2016 změnila názor a ohlásila, že se budou úlohy pro oblast globálních kompetencí ověřovat pouze v několika zemích a šetření globálních kompetencí bylo ze strany OECD označeno za experimentální. Velmi důležitou informací je pak

také skutečnost, že v době, kdy se o zapojení ČR do testování globálních kompetencí rozhodovalo (květen 2016), nebyla problematika mediální gramotnosti a tzv. fake news do testování globálních kompetencí vůbec zahrnuta. Rozhodnutí o doplnění o tuto oblast bylo ze strany OECD přijato až mnohem později, na konci roku 2016.

Problematicku mediální gramotnosti považuje Česká školní inspekce za důležitou, a proto se na ni zaměří v rámci tematické inspekční činnosti ve školním roce 2017/2018. ◀

MEZINÁRODNÍCH ŠETŘENÍ VÝSLEDKŮ ŽÁKŮ

| Zjištění z mezinárodních šetření PISA 2015 a TIMSS 2015 byla diskutována s odbornou veřejností

Více než 300 hostů z řad ředitelů škol zapojených do obou šetření, pedagogů, zástupců fakult připravujících učitele, zástupců zřizovatelů, školských asociací, zástupců MŠMT a jím přímo řízených organizací, novinářů z odborných periodik, členů krajských komisí matematických a přírodovědných olympiád a inspekčních pracovníků České školní inspekce se v průběhu ledna a února 2017 zúčastnilo regionálních seminářů, které Česká školní inspekce připravila v rámci diskuze o výsledcích šetření PISA 2015 a TIMSS 2015. Účastníci seminářů se měli možnost seznámit zejména se zjištěními v oblasti matematiky a přírodovědy.

Mgr. Radek Blažek | Vladislav Tomášek
oddělení mezinárodních šetření

Regionální semináře se uskutečnily v Brně, Olomouci, Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem a Hradci Králové. Kromě základních informací o obou šetřeních a prezentace výsledků žáků v cyklech 2015 byla pozornost věnována zejména představení vývoje výsledků v čase, včetně diskuse o možných aspektech ovlivňujících výsledky, a představení metodiky šetření se zaměřením na testové úlohy.

V rámci regionálních seminářů byly představeny také jednotlivé výstupy z mezinárodních šetření a publikace, ve kterých Česká školní inspekce zjišťuje z mezinárodních šetření prezentuje. Jde především o výroční zprávu

za příslušný školní rok, národní zprávy, školní zprávy určené pro zapojené školy, publikace s uvolněnými úlohami, koncepční rámce a sekundární analýzy. Účastníci regionálních seminářů byli dále informováni o dostupnosti datových souborů a doprovodných materiálů ke specifikům analytické práce s nimi.

Zjištění z mezinárodních šetření představují externí pohled na výsledky vzdělávacího systému v České republice a tedy jeden dílčí prvek při získávání komplexní zpětné vazby o fungování vzdělávacího systému. V rámci činností České školní inspekce jsou zjištění z mezinárodních šetření využívána

v maximální možné synergii se zjištěními národními, zejména z tematických šetření a komplexní inspekční činnosti. ◀

Účastníci regionálního semináře k prezentaci výsledků šetření TIMSS 2015 a PISA 2015 (Praha, 12. 1. 2017).

| Mezinárodní šetření podpoří propojení externího a interního hodnocení škol

Realizace **mezinárodních šetření** je od února 2017 součástí individuálního projektu systémového **Komplexní systém hodnocení**, který je spolufinancován z prostředků Evropské unie prostřednictvím Operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání* a ze státního rozpočtu České republiky.

Jedna z klíčových aktivit projektu je zaměřena na podporu **propojování externího a interního hodnocení**. První rovinou je propojování na úrovni školy, druhou rovinou je propojování na úrovni vzdělávacího sys-

tému. Oproti hodnocení na úrovni školy, kde plní Česká školní inspekce roli externího pohledu, představují **v rovině vzdělávacího systému** národní aktivity České školní inspekce pohled interní. **Externí pohled** je pak **umožněn prostřednictvím zapojení České republiky právě do mezinárodních šetření**.

Synergické propojování externího a interního pohledu na podmínky, průběh a výsledky vzdělávání umožní prohlubovat komplexnost zpětné vazby. Tato zpětná vazba směřuje nejen k řídicím orgánům na státní

či regionální úrovni, ale také přímo k podpoře práce učitelů.

Konkrétní aspekty propojování externího a interního hodnocení vzdělávacího systému budou spočívat zejména v prohlubování přenosu znalostí a zkušeností z mezinárodních šetření do národního prostředí. Mezinárodní zkušenost s realizací srovnávacích projektů představuje v mnoha ohledech cennou inspiraci v nastavování standardů pro šetření národní. ◀

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

STALO SE

| Ředitelé krajských inspektorátů České školní inspekce se setkali se zřizovateli škol

V rámci spolupráce České školní inspekce se Svazem měst a obcí ČR, která byla v červnu 2016 stvržena memorandem podepsaným ústředním školním inspektorem Tomášem Zatloukalem a předsedou svazu Františkem Luklem, vystoupili ředitelé krajských inspektorátů České školní inspekce na regionálních konferencích, které v termínu **od 22. února do**

6. dubna 2017 pořádal Svaz měst a obcí ČR v jednotlivých krajích republiky. Ředitelé krajských inspektorátů v rámci svého vystoupení připomněli zřizovatelům škol hlavní koncepční záměry a priority České školní inspekce, komentovali model tzv. kvalitní školy a na něj navázaná kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, se-

známili je s formami metodické podpory, kterou Česká školní inspekce školám a školským zařízením poskytuje, informovali o nově realizovaném projektu *Komplexní systém hodnocení* a diskutovali o všech možných formách spolupráce mezi Českou školní inspekcí a zřizovateli škol a školských zařízení. ◀

| Ústřední školní inspektor na předávání medailí MŠMT

V úterý **28. března 2017** převzalo z rukou ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřiny Valachové 45 vynikajících pedagogů a pedagožek Medaili MŠMT, nejvyšší ocenění v oblasti školství. Na Den učitelů udělila ministryně Valachová také Plaketu Františky Plamínkové. Toto symbolické ocenění

obdržela in memoriam učitelka Ludmila Vernerová. MŠMT tuto plaketu udělilo jako výraz odhodlání bojovat se šikanou a přispět k bezpečnějšímu prostředí ve školách. Slavnostního aktu v prostorách hlavního sálu Senátu Parlamentu ČR se zúčastnil také ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Medaile MŠMT se uděluje od roku 1992, je oceněním významné pedagogické, výchovné, vědecké nebo umělecké práce, dlouhodobého a vynikajícího působení v resortu školství nebo mimořádně záslužného činu při zajišťování a zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání v České republice. ◀

Medaile Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a senátor Jiří Růžička.

STALO SE

| Náměstek ústředního školního inspektora diskutoval ve sněmovně o poslání učitele

V úterý **28. března 2017** uspořádala poslankyně Nina Nováková ve spolupráci se Smíchovskou střední průmyslovou školou a Českou středoškolskou unií v prostorách Státních aktů Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR panelovou diskuzi u příležitosti Dne učitelů. S komentářem nahlížejícím na českého učitele v kontextu národních a mezinárodních šetření vystoupil také náměstek ústředního školního in-

spektora Ondřej Andrys. Mezi další hosty patřili např. emeritní rektor Univerzity Karlovy a senátor Václav Hampl, komeniolog docent Jan Hábl z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem nebo bývalý ředitel Gymnázia Jana Nerudy v Praze František Kopecký. ◀

| Setkání s řediteli gymnázií

Ve středu **29. března 2017** vystoupil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na konferenci s názvem Gymnázia na scestí, kterou v Karlových Varech pořádala Asociace ředitelů gymnázií ČR. Ve svém příspěvku představil hlavní zjištění, závě-

ry a doporučení týkající se kvality a efektivity počátečního vzdělávání ve školním roce 2015/2016, obsažená v tematických zprávách i výroční zprávě za daný školní rok. ◀

| Škola jako místo setkávání

V pátek **31. března 2017** vystoupil ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal na konferenci pořádané Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy. Konference byla zaměřena na problematiku školy jako místa setkávání a ústřední školní inspektor na ní představil metodické aktivity České školní inspekce směřující k podpoře činností škol a školských zařízení. ◀

| Vedení České školní inspekce navazuje spolupráci s Národní sítí Místních akčních skupin ČR

V úterý **11. dubna 2017** vystoupili ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na jednání Výboru Národní sítě Místních akčních skupin ČR, na němž představili koncepci, priority a strukturu činností České školní inspekce jako národní autority pro hodnocení a kontrolu kvality a efektivity počátečního vzdělávání, model tzv. kva-

litní školy a z něj vycházející kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání nebo nástroje vytvořené v rámci metodické podpory jednotlivých aktérů ve vzdělávání. Následně byly diskutovány varianty spolupráce mezi Českou školní inspekcí a jednotlivými místními akčními skupinami, přičemž úzkou spoluprací označily obě strany za velmi žádoucí a prospěšnou. ◀

Zprava: ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a předseda Národní sítě MAS Jiří Krist.

| Česká školní inspekce předává doporučení pro realizaci místních akčních plánů

V období od **23. března do 26. dubna 2017** se ředitelé krajských inspektorátů České školní inspekce nebo jejich zástupci účastní v jednotlivých regionech České republiky seminářů určených pro příjemce individuálních projektů ostatních, v jejichž rámci jsou realizovány tzv. místní akční plány. Tyto semináře jsou pořádány Národním institutem

pro další vzdělávání v rámci projektu Strategické řízení a plánování ve školách a územích (SRP). Účastníci seminářů z řad realizátorů místních akčních plánů jsou seznámeni s hlavními zjištěními a doporučeními obsaženými ve Výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2015/2016, s hodnocením českých škol v mezinárodním srovnání,

s modelem tzv. kvalitní školy a možnostmi jeho využití, s konkrétními doporučeními České školní inspekce adresovanými školám, školským zařízením a jejich zřizovatelům nebo s konkrétními nástroji metodické podpory, kterou Česká školní inspekce jednotlivým aktérům počátečního vzdělávání poskytuje. ◀

STALO SE

Česká školní inspekce prezentovala výsledky spolupráce s OECD

Mezinárodní spolupráci v tématech souvisejících se vzděláváním považuje Česká školní inspekce za velmi důležitou součást své činnosti. Mezi stěžejní mezinárodní organizace, v jejichž institucích a projektech ČR působí, je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). V úterý **11. dubna 2017** tak ústřední školní inspektor Tomáš

Zatloukal, který je také zástupcem ČR v Řídící radě Centra pro výzkum a inovace ve vzdělávání OECD, diskutoval se zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o aktuálním stavu spolupráce mezi rezortem školství a OECD, o aktivitách realizovaných v uplynulém období i o možnostech většího zapojení např. do vedení některých porad-

ních skupin OECD (např. PISA Strategic Development Group). Ve středu **12. dubna 2017** pak výše vymezené parametry spolupráce mezi rezortem školství a OECD představil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na jednání Meziřezortní expertní skupiny pro spolupráci ČR s OECD, která působí při Ministerstvu zahraničních věcí. ◀

CO SE CHYSTÁ

V červnu 2017 bude Česká školní inspekce spolupořádat mezinárodní konferenci IEA

Ve dnech **28.–30. června 2017** spolupořádá Česká školní inspekce 7. mezinárodní konferenci Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání IEA (ve spolupráci s Ústavem výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Kar-

lovy v Praze a Sekretariátem IEA). Konání této významné konference v Praze umožní větší účast odborníků z České republiky a mezi odbornou pedagogickou veřejností podpoří povědomí o mezinárodních šetřeních (zejména TIMSS, PIRLS nebo ICILS)

a o možnostech analytické práce s datovými soubory a tvorby sekundárních analýz. Součástí pražské IEA konference bude nově také několik sekcí zaměřených primárně nikoli na akademickou a výzkumnickou veřejnost, ale na tvůrce vzdělávacích politik. ◀

7th IEA International Research Conference

A FORUM FOR EDUCATIONAL RESEARCH

28–30 JUNE 2017

FACULTY OF EDUCATION, CHARLES UNIVERSITY,
MAGDALENY RETTIGOVE 4, PRAGUE, CZECH REPUBLIC

Právní aktuality

Česká školní inspekce přináší souhrnný přehled o změnách v právních předpisech vztahujících se k oblasti vzdělávání, doplněný o stručné komentáře a poznámky.

Mgr. Blanka Moulíková

oddělení kanceláře úřadu

PRÁVNÍ PŘEDPISY PUBLIKOVANÉ VE SBÍRCE ZÁKONŮ

► Nařízení vlády č. 445/2016 Sb., o stanovení oborů vzdělání, v nichž je matematika zkušebním předmětem společné části maturitní zkoušky, nabylo účinnosti dne 1. ledna 2017.

V oborech vzdělání uvedených v příloze k tomuto nařízení [skupina oborů vzdělání – kategorie dosaženého vzdělání M-78 (lycea) a kategorie dosaženého vzdělání K-79 (gymnázia)] bude matematika zkušebním předmětem společné části maturitní zkoušky pro žáky, kteří úspěšně ukončí poslední ročník středního vzdělávání s maturitní zkouškou po 30. září 2020.

§§§

► Vyhláška č. 465/2016, kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb., nabylo účinnosti dne 14. ledna 2017.

Zakotvuje hygienické požadavky na provoz a materiální zabezpečení lesních mateřských škol. V bezprostřední blízkosti zázemí lesní mateřské školy nebo v zázemí lesní mateřské školy musí být umístěno hygienické zařízení se záchodem, tekoucí pitnou vodou a prostředky osobní hygieny (zejm. toaletní papír a mýdlo).

Zázemí lesní mateřské školy musí být mimo jiné čisté, neohrožovat zdraví dětí a musí umožnit odložení osobních věcí a ochranu před nepříznivými klimatickými podmínkami.

► Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, nabývá účinnosti dne 31. května 2017.

Česká školní inspekce vykonává kontrolu povinností škol a školských zařízení zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení podle uvedeného zákona (mimo jiné kontroluje respektování zákazu prodeje tabákových výrobků a elektronických cigaret; zákazu prodeje a podávání alkoholických nápojů ve škole a školském zařízení a na akcích určených převážně pro osoby mladší 18 let; zákazu kouření a používání elektronických cigaret). Dále Česká školní inspekce vykonává kontrolu povinnosti označení prostoru viditelnou značkou „kouření zakázáno“.

Zákaz prodeje a podávání alkoholických nápojů neplatí ve škole a školském zařízení např. v době mimo vyučování a výchovné činnosti, kdy je tento prostor pronajat. Zákon mimo jiné vymezuje přestupky fyzických osob a správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob, včetně těch, které projednává Česká školní inspekce.

Zákon zruší zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

§§§

► Nařízení vlády č. 71/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 445/2016 Sb., o stanovení oborů vzdělání, v nichž je matematika zkušebním předmětem společné

části maturitní zkoušky, nabývá účinnosti od 21. března 2017.

Nařízení vlády č. 71/2017 Sb. rozšiřuje okruh oborů vzdělání, pro něž je stanovena povinná zkouška z matematiky ve společné části maturitní zkoušky. V oborech uvedených v příloze tohoto nařízení vlády v částech II. až IV. je matematika zkušebním předmětem společné části maturitní zkoušky pro žáky, kteří úspěšně ukončí poslední ročník středního vzdělávání s maturitní zkouškou po 30. září 2021. Vyňaty jsou obory vzdělání zdravotnické, sociální a umělecké.

§§§

► Novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Legislativně technické úpravy nabydou účinnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů. V ostatním nabyde účinnosti dne 1. září 2017 s tím, že nový systém financování se poprvé uplatní v kalendářním roce 2018.

Novela přinese avizovanou změnu financování regionálního školství (nikoliv podle počtu žáků, ale podle počtu odučených hodin na základě vzdělávacích programů), vyšší ochranu učitelů nebo spolupráci středních odborných učilišť a firem a další dílčí úpravy. Reformu financování regionálních škol podepsal prezident ČR. Doposud nebyla vyhlášena ve Sbírce zákonů. Prováděcí právní předpisy k novele školského zákona jsou projednávány v připomínkovém řízení.

§ V LEGISLATIVNÍM PROCESU

Jde o návrhy, které nemusí být schváleny v navrhované podobě, s předpokládaným datem účinnosti, případně nemusí být schváleny vůbec. Doporučujeme proto sledovat aktuální stav.

► **Návrh novely zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů - kariérního řádu - profesní rozvoj pedagogických pracovníků.** K novele zákona byla řada pozměňovacích návrhů. Poslanecká sněmovna projednává novelu ve třetím čtení.

→ [Více k tématu na webu MŠMT](#)

§§§

§ DALŠÍ DOKUMENTY

► **Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce čj. MSMT-27988/2016 ze dne 16. prosince 2016**

Zveřejněná informace nahrazuje Doporučení k organizaci zápisů

k povinné školní docházce č. j. MSMT-10670/2014 ze dne 10. července 2014. Tato informace slouží jako metodická pomoc pro základní školy k organizaci zápisů k povinné školní docházce, jehož součástí může být orientační posouzení školní připravenosti.

§§§

► **Doporučení Veřejného ochránce práv k rovnému přístupu k povinné školní docházce sp. zn. 14/2017/DIS/VB ze dne 28. února 2017**

Veřejná ochránkyně práv zveřejnila na svých webových stránkách doporučení pro základní školy.

→ [Materiál je dostupný na webu VOP](#)

§§§

► **Informace k předškolnímu vzdělávání**

Vzhledem k množství změn, které se dotkly předškolního vzdělávání, zveřejnilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy informace zabývající se jak povinným před-

školním vzděláváním, tak věkovou hranicí zaručující nárok na přednostní přijetí. Informace jsou určeny rodičům, zřizovatelům a školám, dále jsou zveřejněny i souhrnné informace o povinném předškolním vzdělávání.

→ [Více zde](#)

§§§

► **Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání čj. MSMT-38628/2016-1 ze dne 18. ledna 2017, s účinností od 1. února 2017.**

Upravené znění Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“) zohledňuje v nové kapitole 10 vzdělávání dětí od dvou do tří let věku, včetně podmínek pro jejich vzdělávání. V dalších kapitolách došlo k dílčím úpravám. Školy uvedou školní vzdělávací programy do souladu s RVP PV nejpozději do 1. září 2017.

→ [Více na webu MŠMT](#)

